СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛИПНЯ 1949. No. 162. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 15, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки П'ЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 / 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ НОВИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ РОЗКВІТ КРАЇНИ

Вашингтон, 14. липня. — Президент Труман в своєму радієвому посланні до народу заповів вчора новий господарський розквіт країни, якщо матимемо досить відваги відповідно використати ті всі господарські атути, що їх тепер маємо. Президент рішуче заявив, що „ми не є в депресії" та що мудрі рішення вже протягом найблищих місяців можуть змінити помітний тепер занепад в господарстві в постійно зростаюче затруднення, продукцію і добробут. Для вможливлення цього, президент вважає за необхідне поробити навіть дефіцитові хвилево федеральні видатки на піддержку продукції і затруднення, бо тільки таким чином можна надати нової розгонової сили національній економіці. „Ми маємо під рукою всі інструменти для продовжування господарської експансії — говорив президент, додаючи, що єдине, чого ми потребуємо, це досить відваги використати це знаряддя.

АКЦІЯ ДЛЯ ВИКЛЮЧЕННЯ ЗБРОЄНЕВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ З АТЛАНТИЙСЬКОГО ПАКТУ.

Вашингтон, 14 липня. — Сенат вчора продовжував свої дебати в справі ратифікації боронного Атлантійського договору. Під час дискусії сенатор Кеннет С. Вері, республіканець з Небраски, вніс „деклярацію", яка мала б виключити з договору будь-які зобов'язання Злучених Держав щодо озброєння европейських партнерів договору до часу, якщо будь-який з них справді не був би заатакований. Тільки тоді входила б в силу стаття про рівнозначність нападу на одного нападові на всіх і тоді теж мали б бути застосовані всі зв'язані з цим моральні і матеріяльні зобов'язання. Сенатор Вері в дальшому домагався точної інтерпретації договору та всіх його зобов'язань. Сенатор Там Конелі, демократ з Тексас і голова сенатського комітету закордонних справ, виступив проти домагань сенатора Вері як цілком неприйнятних. В міжчасі державний секретар Дін Ачесон висловив своє стурбування перебігом нарад в Сенаті, зокрема становищем Сенату щодо вітальної для Америки зброєневої допомоги західно-европейським країнам.

ДЖАНСОН ЗНОВУ АПЕЛЮЄ ДО КОНГРЕСУ В СПРАВІ ВІЙСЬКОВИХ ФОНДІВ.

Вашингтон, 14 липня. — Секретар оборони, Луїс Джансон, звернувся вчора знову до Конгресу в справі асигнації 623,125,682 долярів фондів на „критично і негайно потрібні" конструкції для збройних сил дома і закордоном. В своєму звідомленні до конгресового комітету військової служби секретар оборони твердить, що признання цих фондів на публичні роботи для військової служби є для оборони і безпеки країни не менш важливі як сама запропонована уніфікація збройних сил. Вимагані ним фонди потрібні головно на будову і розбутову інсталяцій та баз для всіх родів збройних сил дома і закордоном, що має велике оборонне і стратегічне значення. Зокрема наглячі потреби під цим оглядом виринають на Алясці.

БЕЗУСПІШНІСТЬ КОМУНІСТІВ СЕРЕД НАЦІОНАЛЬНИХ ГРУП В АМЕРИЦІ.

Вашингтон, 14 липня. — В конгресовому Комітеті Не-Американських Діянь зізнавали вчора представники національних і релігійних груп в цій країні, виявляючи повну безуспішність комуністичної акції на опанування тих груп і тавруючи зрадниками ті одиниці, що пішли на комуністичну службу. У відповідь на зізнання відомого нігерського співака, Пола Робертсона, який одверто виявляв свої симпатії до Совєтів та заявляв, що американські нігри не піднесли б на большевиків зброї, другий нігерський представник, видавець Тамас Янг з Норфолку, наватрував Робсона „зрадником свого народу", відмовляючи йому права говорити в імені нігрів. Екзекутивний директор американсько-жидівської проти-комуністичної Ліги, рабін Бенджемін [illegible] про безуспішні намагання [illegible] розпалити в Злучених Державах расову і релігійну боротьбу.

ДЕМОКРАТИ БУНТУЮТЬСЯ ПРОТИ НОВОГО ФАРМЕРСЬКОГО ПЛЯНУ.

Вашингтон, 14 липня. — Опозиція до піддержуваної урядом програми Бреннена для фармерів перемінилася вчора в Конгресі в черговий бунт серед Демократів, що вже майже пересуджує відкинення програми навіть для „проби". До опозиції, яку вже раніше творили республіканці та частина демократів, тепер прилучилися ще й деякі з тих демократів, що були головною опорою адміністрації президента Трумана. З того і виник вчора „бунт", що очолює конгресмен Алберт Гор з Тенесі.

О'ДВАЄР ОФІЦІЯЛЬНО ЗАЯВИВ СВОЮ КАНДИДАТУРУ НА МЕЙОРА.

Ню Йорк, 14 липня. — Мейор Ню Йорку, О'Дваєр, вчора ще офіціяльно потвердив свою попередню заяву, що він знову кандидуватиме на цей пост з Демократичної партії. Його теперішня каденція кінчається 31-го грудня. Своє рішення кандидувати знову мейор О'Дваєр виніс після розмови з президентом Труманом. Раніше він рішучо відмовлявся від кандидатури, якої від нього домагалися численні місцеві демократичні лідери.

РУТЕР ЗМАГАЄ ДО ЩЕ БІЛЬШОЇ ВЛАДИ В АВТОМОБІЛЬНІЙ ЮНІЇ.

Мілвокі, 14 липня. — Волтер П. Рутер, вибраний знову головою Об'єднаних Автомобільних Робітників (СІО) на теперішній 12-тій конституційній конвенції юнії, продовжує свої заходи на здобуття ще більшої контролі в цій організації та в її локальних клітинах. Він насамперед домагається відповідних повновластей, що давали б йому право розправитись зі своїми противниками.

СТРАЙК В СТАЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ ЗАПОВІДАЮТЬ НА СУБОТУ

ПІВ МІЛЬЙОНА РОБІТНИКІВ СТРАЙКУВАТИМЕ ПРОТИ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ВІДКИНУЛИ ПРОПОЗИЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА

Питсбург, 14 липня. Президент Юнайтед Стіл Воркерс (СІО), Филип Моррей, заповів вчора, що члени цеї юнії почнуть в суботу страйк проти всіх тих підприємств сталевої індустрії, які відкинули пропозицію президента Трумана на 60-денне замирення, щоби в тому часі можна було обміркувати справу та поробити відповідні рекомендації. Страйк охопив би около пів мільйона робітників і урядників в 61 найбільших стальних підприємствах. Якщоб страйк мав протягнутися довше, він серіозно відбився б на цілому ряді інших ділянок господарства, зокрема на автомобільній промисловості. Деякі компанії, що не прийняли пропозицій президента Трумана, вже сьогодні мали б почати охолоджування печей, приготовляючись на страйк. Деякі компанії погодилися на пропозицію президента та висловили готовість працювати 60 днів, на умовах теперішніх контрактів, але це знову відкидає юнія. Моррей заявив, що страйк мав би початися опівночі з п'ятниці на суботу.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ВЗИВАЄ СТАЛЕВІ КОМПАНІЇ ПРОВІРИТИ СВОЄ СТАНОВИЩЕ

Вашингтон, 14 липня. Під безпосередньою загрозою страйку, президент Труман звернувся ще вчора з проханням до Юнайтед Стейтс Стіл Корпорейшен, Ріпоблик Стіл Корпорейшен і Бетлегем Стіл Корпорейшен, пропонуючи їм провірити своє становище щодо його пропозиції створення окремої ради, яка намагалася б розв'язати суперечності між підприємствами і робітниками. Президент дальше обстоює свій плян, стверджуючи, що кінцеві рекомендації створеної ним Ради не будуть зобов'язуючі для жадної зі сторін. Корпорації, як відомо, відкинули цей плян, вважаючи його незгідним з легальною процедурою.

УКРАЇНСЬКІ СЛІДИ.

Ню Йорк, 14. липня. — Місцевий польський „Нови Свят" у вчорашньому виданні під таким заголовком, між іншим, пише: Українські емігранти в Канаді та інших американських країнах назвали велику кількість осель, в яких вони живуть, традиційними назвами зі „старого краю". Треба згадати насамперед Ошаву, що має 27,000 мешканців. Крім того існують міста і оселі, що називаються: Новий Київ, Петлюра, Січ, Україна, Дніпро, Долина, Львів, Збараж, Тернопіль і Бучач. В Злучених Державах і в Бразилії та Параґваю є, натомісць, „Нові України". Український подорожник Макленко назвав „Гоголем" одну з рік Нової Ґвінеї, а залів, до якого ця ріка вливає, назвав своїм власним іменем. Одна з гір Паміру в центральній Азії називається горою Федченка, а один з островів групи Сендвіч називається від імені українського подорожника, учасника виправи до Антарктиди в 1820 році, островом Завадовського.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ МАСОВІ ДЕПОРТАЦІЇ З УКРАЇНИ

Стокгольм, липень. — Виданий в англійській мові місцевий „Балтік Ревю" подає на підставі достовірних джерел, головно українських втікачів з під-совєтської України до Польщі, що совєтська окупаційна влада з великою жорстокістю продовжує масові депортації з України. Протягом місяців березня і квітня цього року большевики вивезли тисячі людей головно зі західних областей України та з Київщини. В багатьох районах України населення живе в постійній паніці перед депортацією. Трапляється, що МВД забирає людей на заслання прямо з місця їх праці на полі чи у фабриках. Це сильно збільшило революційні настрої в Україні та дало нового розгону боєвій силі відділам УПА, головно в Карпатах та на Волині. В рямках боротьби проти УПА совєтські власті часто депортують цілі місцевості. Виявляється, що для допомоги відділам МВД (колишнє НКВД) при депортації населення перекинено в Україну з Туркестану дві дальші дивізії регулярних військ.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ЗАЙМАЄ БЕЗКОМПРОМІСОВЕ СТАНОВИЩЕ ДО КОМУНІЗМУ

СВЯТА КОНГРЕГАЦІЯ ДЕКРЕТОМ ВСТАНОВЛЯЄ ЕКСКОМУНІКАЦІЮ ДЛЯ ВСІХ КАТОЛИКІВ, ЩО БРАТИМУТЬ УЧАСТЬ В КОМУНІСТИЧНІЙ ПАРТІЇ

Рим, 14 липня. Конгрегація Святої Столиці проголосила вчора декрет, на підставі якого будеться екскомунікувати кожного католика в світі, що займатисьме „обороною і поширенням матеріялістичної і анти-християнської доктрини комунізму". Декрет, проголошений в офіціяльних Актах Апостольської Столиці, поручає рівночасно всім католицьким священикам в світі відмовляти святих тайн всім тим, які „свідомо і свобідно" піддержують або вступають в комуністичну партію та піддержують комуністичні доктрини, або комуністичну активність. Тим самим, кожний активний чи пасивний член комуністичної партії тепер буде виключений з Католицької Церкви. Декрет був приготований численними кардиналами під особистим наглядом Папи Пія XII. З Ватиканських кол заявляють, що цей декрет винесено після того, як втрачено останню ще надію на можливість будь-якого погодження комунізму з християнством.

БОЛЬШЕВИЗМ ПРОДОВЖУЄ СВІЙ НАСТУП НА КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ

Відень, 14 липня. З усіх країн з-поза залізної заслони надходять дальші повідомлення про рішальний наступ большевизму на Католицьку Церкву в тих країнах. Головна большевицька акція під цим оглядом тепер концентрується в Чехословаччині, причому використовується всі терористично-поліційні засоби тоталітарної держави. В поінформованих церковних колах вважають, що негайно після остаточної ліквідації Церкви в Чехословаччині, черга прийде на цю ж Католицьку Церкву в Польщі, що досі ще єдина зберегла деякі свої права.

ПРИСУД СМЕРТИ НА СТАРШИНУ У.П.А. В ПОЛЬЩІ.

Большевицький польський суд в Щеціні засудив на кару смерти старшину УПА, Зборовського. Його зловлено, як він намагався перейти кордон з Польщі в Німеччину.

ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ ДОБОШИНСЬКОГО.

Відень, 14. липня. — З Варшави наспіло повідомлення, що комуністичний військовий трибунал засудив там на кару смерти відомого польського діяча Адама Добошинського. Його обвинувачували в шпигунській акції.

ВІДБУВСЯ УКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ З'ЇЗД В БЕЛЬГІЇ

Брюсель, 5. липня. (ПБ). — Старанням Товариства Бувших Українських Вояків (ТБУВ) в Бельгії, в місті Лієж відбувся Другий Український Військовий З'їзд, в якому взяли участь численні комбатанти і гості. Почесними гостями на з'їзді були: керманич ресорту військових справ Виконного Органу Української Національної Ради, генерального штабу генерал-хорунжий Микола Капустянський, та голова Союзу Українських Ветеранів, генерал Раєвський-Смовський. Виголошено цілий ряд доповідей та з'ясовано цілий ряд справ, зв'язаних з організацією українського вояцтва на чужині та його завдання в теперішній стадії визвольної боротьби українського народу. З доповідей і дискусій виявляється, що українське вояцтво вповні розуміє свої обов'язки. Генерал Раєвський-Смовський поінформував про плянований Европейський Конґрес Українських Вояцьких Організацій, що мав би відбутися вже вкоротці. Збори прийняли до відома та вислали цілий ряд привітів. З'їзд висловився за повною піддержкою Українській Національній Раді.

ІНТЕРЕСНЕ ІНТЕРВ'Ю ПРО УКРАЇНУ В ЕСПАНСЬКІЙ ҐАЗЕТІ.

Мадрид, липень. — Ще при кінці травня цього року місцевий щоденник „Мадрід" в своїй рубриці „Інтерв'ю Дня" надрукував довшу розмову з Юрієм Карманіном на актуальні теми у зв'язку з Україною та українською визвольною боротьбою. Зокрема багато місця віддано запитам і відповідям про дії УПА та її вигляди.

СОВЄТИ ЗЛАГІДНИЛИ ДРУГУ БЛЬОКАДУ БЕРЛІНА

Гельмштедт, Німеччина, 14. липня. — Совєтські окупаційні власті вчора нагло знову злагіднили свою другу бльокаду Берліна на автострадах та дали вільний переїзд західним вантажним автомашинам на автостраді між Гельмштедтом і Берліном ще заки до кордонного контрольного пункту наближився конвой з 60 авт, ескортований американською військовою поліцією. Причини совєтської акції і досі не відомі. Минулої суботи большевики нагло припинили рух на автострадах і як американці заповіли, що вони все рівно поїдуть ескортованими валками, Совєти нагло відкликали свої обмеження. Згідно з умовою, на цій автостраді має право переїжджати одне західне вантажне авто що кожних три хвилини. Рух на інших автострадах ще дальше обмежений, але американці заповіли, що в найблищий вівторок вони почнуть висилати свої ескортовані валки теж з міста Гізен у своїй зоні.

ПЕРЕРВАНО ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ЗОНАМИ

Берлін, 14 липня. — Започатковані на підставі ньюйорського і паризького договорів торговельні переговори між Економічними Радами совєтської і західних зон вчора нагло перервано без будь-якого результату. Контрольована Совєтами східно-німецька пресова агенція подала, що це сталося в наслідок „впертого становища західних аліянтів щодо цін". З поінформованих джерел заявляють, що німці західних зон домагалися заплати в західній марці, або в східній, але тоді у відношенні п'ять східних марок за одну західну, тоді як Совєти обстоюють виміну одну за одну.

ДОЗВОЛЯТЬ НА ЗАКОРДОННІ ІНВЕСТИЦІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

Бад Гомбурґ, Німеччина, 14 липня. — З авторитетних американських джерел повідомлено, що західні зони Німеччини вкоротці вже будуть відкриті для інвестицій приватного закордонного капіталу. Досі це заборонялося з охорони перед інфляцією. Вважається, що нове рішення причиниться до швидшої відбудови та дальшого розвитку німецького господарства у зв'язку зі загально-европейською програмою відбудови.

БРИТАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПОТВЕРДИВ ВИЇМКОВЕ ПОЛОЖЕННЯ.

Лондон, 14 липня. — Після виступу премієра Атлі та коротких дебат і критичних завваг, британський парлямент потвердив вчора більшістю 412 голосів проти 4 проголошенне королем Юрієм на рекомендацію уряду виїмкове положення з огляду на страйк лондонських портових робітників, що триває вже два місяці. Рівночасно та згідно з конституцією, парлямент прийняв більшістю 435 голосів проти 4 відповідне послання вдячности за акцію короля. Проти голосували в обох випадках комуністи і ліві соціялісти. Премієр Атлі звернувся до страйкуючих робітників, закликаючи їх вернутися до праці та створити цим першу передумову для полагодження спірних справ. Страйк почався свого часу для солідарности з канадійськими робітниками.

МІНІСТРИ КОММОНВЕЛТУ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА ЗАХОДИ ПРОТИ КРИЗИ.

Лондон, 14. липня. — Вчора тут почалася конференція міністрів фінансів дев'ятьох країн британського коммонвелту, на якій вже в першому дні потверджено пляновані на вересень у Вашингтоні дальші наради міністрів Британії, Злучених Держав і Канади. Міністри поодиноких країн висловили свою думку щодо заходів для здержання господарської кризи, яка розвивається у зв'язку з малінням золотих і долярових резерв в країнах стерлінґової системи.

ЮГОСЛАВІЯ ОБВИНУВАЧУЄ СОВЄТІВ В СПРАВІ ГРЕЦІЇ.

Белґрад, 14. липня. — Пропагандивна і господарська війна між Югославією та Совєтами і їх сателітами продовжується з неслабнутою силою. В останньому взаємна пропагандивна війна використовує за свою зброю партизанську війну в Греції. Комінформ твердить, що Тіто вже помагає грецькому урядові проти партизанів, а представник Тіта вчора зі свого боку видвигнув обвинувачення проти Совєтів, що вони коштом грецьких большевиків готові погодитися зі західними союзниками.

АБЕЦ ВРОКИДАЄТЬСЯ ПРИЯТЕЛЕМ ФРАНЦУЗІВ.

Париж, 14. липня. — Тут продовжується в Палаці Справедливости великий політичний процес проти колишнього гітлерівського амбасадора, Отта Абеца, обвинуваченого за воєнні злочини. На вчорашній розправі Абец продовжував „доказувати" своє призне наставлення до французів під час окупації.

ЗДІЙСНИЛОСЯ СМЕРТНЕ БАЖАННЯ НАЦИСТА.

Нюрнберг, 14. липня. — В апеляційному денацифікаційному суді тут трапився інтересний випадок з бувшим нацистом Фрідріхом Геєром. Вислухавши обвинувачення проти нього, Геєр крикнув: „Хай умру, якщо це обвинувачення правдиве!" і впав трупом на місці. Лікар ствердив розрив серця.

ЗАСУДИЛИ БОЛЬШЕВИКІВ В ПОРТУГАЛІЇ.

Лісбон, Мортуґалія, 14-го липня. — Місцевий суд проголосив вчора вирок на 14 осіб, яким доказано активну приналежність до комуністичної партії. Їх засуджено на кару тюрми до 15 років.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОПАГАНДИВНИЙ ЖЕСТ ДЛЯ ТІТА.

Берлін, 14 липня. — Американський державний департамент звернувся до свого місцевого військового управління з пропозицією відложити на деякий час активність новозбудованої радіовисильні. Цим зроблено жест для Тіта в його пропагандивній війні з Комінформом, бо він раніше жалівся, що ця радіовисильня приглушуватиме його радіопередачі до сусідніх країн.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОДИН ВІРУЮЧИЙ ПРОТИКОМУНІСТИЧНИЙ ФРОНТ

Дійсно віруючій людині — якої віри вона не була б — важко зрозуміти, як можуть бути ще досі між релігійними людьми такі, що не добачують нищення релігії комуністами й пишуть чи говорять про „релігійну свободу" в Совєтах. Це ж ясне, що сьогодні Кремль є центром безбожницької пропаганди, зверненої проти всякої релігії, бо наука Маркса-Леніна-Сталіна має заступити християнство, магометанство, будизм, жидівську релігію і т. п. Теж гіршої релігійної дискримінації, як є в комуністичнім царстві, буди не може, бо там віруюча людина не може вибитись вгору і є у влади та серед правлячої комуністичної касти посміховиськом. Усе це такі відомі речі, що повинні би переконати вже кожну віруючу людину, що комунізм та совєтська влада це найгірші вороги віри в Бога, в якусь Вищу Істоту. Проте, як знаємо, маємо навіть християнських церковників, що глядять на ці речі поблажливо. Згадати б тільки Мелішів в Америці, чи „червоних деканів" в Англії. Деякі того роду прояви можна б пояснити тим, що з усіх Церков найбільш заанґажована в боротьбі з комунізмом та з совєтським режімом є Католицька Церква, а тому інші Церкви, можливо, ставляться через те до цього конфлікту з певною резервою. Та нині стало вже кожній Церкві ясним, що комуністичні режіми не щадять ніякої релігії. Вони тільки хвилево, для своїх політичних цілей, користуються релігійними антагонізмами і ніби одну Церкву „фаворитизують", а до другої ставляться негативно. Було повно нагод ці речі провірити і переконатись, що так є. От недавно американські газети розписались широко про антисемітизм та переслідування жидівської релігії в Совєтах. Знов процес в Болгарії проти протестантських проповідників є наглядним прикладом, як відноситься комуністична влада до Протестантських Церков. Тому саме крайня пора будувати один протикомуністичний світовий фронт усіх релігій, усіх віруючих людей та народів.

Пишемо про це з нагоди заклику англиканського єпископа з Чічестер в Англії, д-ра Джорджа Кенеді Бел, який взиває Світову Раду Церков заняти твердше становище в боротьбі з комунізмом. Світова Рада Церков це впливова протестантська установа. Наради цеї Ради, які відбулись минулого серпня в Амстердамі, звернули на себе світову увагу, а особливо увагу Америки. Д-р Бел, промовляючи в Чічестер на конференції Центрального Комітету Світової Ради Церков, домагався осуду з боку Ради „разячих порушень християнських принципів", яких допускаються комуністичні режіми на Сході Европи в державах, з яких церквами Рада вдержує далі звязки. Досі так було, що „поміркованї" вагалися ці речі гостро осуджувати, щоб таким чином не зривати звязків з державами, де є комуністичні режіми.

Не знаємо покищо, яке západе рішення Ради, але треба дати признання протестантському єпископові з Чічестер за те, що домагався, щоб Світова Рада Церков заявила явно й голосно бодай те, що „з Церквами в Східній Европі зле поводяться".

Нам здається, що в сучасну пору повинні всі Церкви в світі виступити авторитетно з осудом переслідування релігії в Совєтах і тих країнах, що мають комуністичні режіми. Це помогло б багато в боротьбі з пропагандою, веденою Кремлем, комуністами та комунізуючими, яка далі говорить про „свободу релігії" в Совєтах і представляє переслідування Церков та духовенства не як релігійні переслідування, а тільки як боротьбу з „політичними ворогами".

„ДЕРЖАВА ДОБРОБУТУ"

Як назвати Злучені Держави на модерний лад, але так, щоб ця назва відповідала дійсному характерові їх змагання підносити щораз вище життєву стопу та поліпшати щораз краще соціяльне забезпечення своїх жителів?

Пізнав уже світ фашистські й націстські держави, маємо теж держави з соціялістичними програмами і маємо „пролетарську державу". Не диво, що пробують знайти „модерну" назву і для американської, державної спільноти. Останніми часами почали писати про Злучені Держави як „державу добробуту" ("Welfare state"), а започаткував це мабуть б. секретар стейту Бирнс. Ця назва назагал подобається, але нема згоди, як її розуміти.

Усі ми хочемо, щоб нам добре поводилось та щоб кожний з нас був забезпечений на випадок безробіття, хвороби, каліцтва, старости і т. п. Кожний був би радий, якби хтось придумав зараду от хочби на мешкальну крізу і набудував стільки домів, щоби було усім вигідно мешкати. Добре було б, щоб усюди були добрі школи та легкий і дешевий доступ і до найвищих шкіл. В Америці згадується про такі речі в Конституції й ми повинні до цього постійно змагати й про це дбати. Не можна сказати, щоб ця країна до цього не прямувала. Хоч досі Злучені Держави не надали собі ніякої нової шумної назви, американська демократія і американський спосіб життя довели до цього, що нині тут ще з усіх країн у світі найсвобідніше та найліпше жити.

Але життя не стоїть на місці; виростають нові потреби і вимоги. Тільки питання, чи можна буде їх здійсняти старим ладом, чи може треба буде братись за інші міри. Іншими словами, чи модерне життя з новими великими вимогами не змусить нас таки до „плянової господарки", керованої згори, з одного центру, який має до розпорядимости теж і потрібні на це фонди. Багато схиляються до цього, що до такого „плянування" мусить прийти і в Америці, тільки що це „плянування" не буде тою диктатурою, якою воно стало в тоталітарних державах. Це станеться, коли з центра буде виходити тільки таке „плянування", яке не може бути здійснюване самою тільки приватною ініціятивою, чи ініціятивою громад і стейтів. Американська держава має дбати, щоби всюди був добробут, бо таке є в Конституції. Але в Америці, згідно з Конституцією, влада є слугою народу. Держава не є тут чимсь вищим від людини, бо створена людиною для її власного добра. Централізація, яка мусить набрати тим більшої сили, чим більшим і важнішим є її „плянування", може згодом перемінитись легко в диктатуру, тиранію і неволю, як це є в Совєтах. Тому, хоч противників „держави добробуту" нема, але є багато таких, що воліють далі терпеливо зносити недомагання дотеперішнього американського способу життя, як пускатись на непевні шляхи, що готові замість добробуту принести нужду і неволю.

Нам здається, що буде таки знайдена якась посередня дорога, яка уможливить „плянування", що в багатьох випадках є прямо життєвою конечністю, коли йдеться про економічний та суспільний поступ, а в той самий час подбає і про гарантію, щоб влада оставала надалі слугою свого народу, а не була його паном.

Злучені Держави в порівнанню з іншими країнами є вже нині „державою добробуту" і такою остануть. Як американці будуть надалі дорожити своєю свободою в такий спосіб, як це дїється тепер, то й не буде чого лякатись диктатури і політичної неволі, бо вони тут не приймуться.

Микола Чубатий.

Американські українці та їх нові завдання

II.

Перед американськими українцями стоїть ще друге преважне завдання: **стати схоронищем українського духа нескапареного російським комунізмом.** Це є наш святий обовязок про це подбати.

Не знаємо, як довго потриває окупація України червоною Москвою; теж не знаємо, як глибоко дістанеться червона московська отруя до душі поневоленого українського народу. На Америку припала історична роля зберегти духову спадщину і прастарих наших предків і недавну традицію визвольної боротьби й сильного духа, готового кожної хвилини понести українські тіла відбудовувати духово, морально, релігійно та політично самостійну Українську Державу.

На терені Америки, в міру наших спроможностей, мусить дальше працювати **українська наука.** Традиція 75-літна Наукового Товариства ім. Шевченка, що все гуртувало українців-вчених всіх земель, мусить бути тут продовжувана. До того українська наука має тепер нагоду навязати побратимство з наукою Америки, англійського світу тай взагалі західного світу вищої цивілізації. Дати гідне гніздо для тої праматери української науки, для НТШ в новім світі, в столиці світу Ню Йорку, повинно бути амбіцією всіх українців за океаном, як і тих, що живуть в Злучених Державах, так і тих, що живуть в Канаді. Українська наука на вигнанні дістає тепер додаткову ролю бути амбасадором української науки перед світом західної демократії.

За океаном мусять найти змогу продовжувати свою практичну економічну роботу українські економісти, рільники, кооператори тощо. Канадійське фармерство може стати досконалим тереном для праці нашої кооперації, агрікультури і т. п.

На терені обох американських країн мусить найти терен **своеї літературної праці** письменник та поет, щоб твори гарного українського письменства могли переливати на папір правдиве українське думання, відчування та ширити його серед українців поза Совєтами. Українська література на чужині, українська поема на чужині стане тим евшан-зіллям, що поведе українців у свій час на українську землю відбудовувати її з руїн духових та матеріяльних.

За океаном свій приют мусить найти **українське мистецтво.** Український мистець-маляр, український мистець-різьбар, графік чи архітект, чи мистець сцени повинні серед американських українців найти змогу дальше творити в дусі української традиції та розвивати свій талан на тлі нового американського окруження, користаючи теж з поступу американського мистецтва і збагачуючи мистецьку культуру нової заморської країни, що гостинно приняла українців на свою багату та господарсько поступову землю.

Річ природна, що це все може статися тільки **при основній перебудові українсько-американського життя в Злучених Державах та в Канаді.** В першу чергу українці тих двох заморських англосаських країн повинні якнайтісніше кооперувати, а де можна, й лучитися в одні організації для переведення вище намічених цілей широко українського значення. Можуть американські та канадійські робітники мати спільні робітничі професійні союзи („Америкен Федерейшен оф Лейбор" та „Конґрес оф Індостріял Орґанізейшенс"), а американські та канадійські вчені багато спільних наукових організацій, діючих в Злучених Державах та Канаді, хоч не мають перед собою таких преважних завдань історичного значення, які має перед собою українська діяспора поза Україною, то тим більше можуть і повинні повставати подібні спільні українські організації на Злучені Держави та Канаду. Правда, український індивідуалізм, що часто межує з анархізмом, має хоробливу склонність ділитися часто більше для заспокоєння амбіцій ніж дійсної потреби, одначе в теперішний рішальний момент, для цілої української нації, крайня пора застановитися провідним українцям, чи не пора взяти противний курс та обєднуватися для спільного скріплення, для вищої всеукраїнської цілі.

Українське життя в Злучених Державах та Канаді може тепер і мусить пожвавитися. В Злучених Державах стара українська еміґрація, хоч була позбавлена потрібних культурних сил, ще далі має живий інтерес до країни батьків, її культуря та боротьби за волю. Цей інтерес може тут і там приспаний, але тепер приїздять тисячі нової еміґрації, що можуть той інтерес оживити. Тому саме **нова іміграція і стара мусить зливатися в одну українсько- американську громаду** та все зробити, щоб зберегти українську мову, українську культуру, живий інтерес для долі рідної землі, нині поневоленої. Американські чи канадійські українці другої генерації мусять бути притягнені до українських наукових та інших культурних організацій. Натомість нова іміграція має спосібність пізнати культуру та цивілізацію найбільше поступової країни в світі й навчившися багато корисного принести його зі собою в Україну. Стара іміграція має спосібність навчитися тепер багато такого, чого не мала спосібности навчитися за своїх молодих літ. Американські українці другого покоління мають змогу розширити свій світогляд всебічним пізнанням українських духових вартостей та стати американцями зі широким світоглядом, а якраз таких Америка та Канада нині найбільше потребують.

Тому саме при допомозі нових культурних сил, що недавно прибули з Европи, з яких деякі є високо кваліфіковані спеціялісти, повинні повстати по більших містах Америки та Канади постійні **курси українознавства** в найширшому розумінню. Вакаційні курси, досі влаштовувані, повинні би бути тільки місцем зустрічі для контролі набутого знання в часі річних курсів.

В часі вакацій конечно є улаштувати можливо якнайбільше **вакаційних осель та таборів** для молоді, що були б ведені на пластовий взір та ставали б виховним доповненням набутого українознавства. Виховання характерів повинно бути першим завданням тих вакаційних осель.

Не є завданням світських вирішувати **справи церковні,** але тому, що серед слов'янського світу, а так само в Україні, Церква все була важним виховним національним чинником, слід звернути увагу, теж на деякі справи національного значення, нині в орудуванню Церкви. Маємо на думці справу української мови в церковній школі та церкві. Досі назагал теж і Церква йшла під тим оглядом по лінії загального напрямку, рахуючися з фактом повного винародовлення американських українців, як з фактом дуже близьким. Дехто вже навіть ворожив, як довго цей процес потриває, а саме біля 20 літ. Тому в церковній школі, утримуваній жертвами вірних українців, загально говорячи українська мова майже зникла. Наука релігії а навіть молитва, себто та частина людської духовости, що вяже її безпосередно з Богом та є звязана з найбільшим інтимним життям людини, зачинає переходити чи вже перейшла на англійську мову. Теж українська проповідь, як так далі піде, зачне скоро зовсім зникати.

Все це старі іміґранти приймають з прикрою резиґнацією, а нові іміґранти прямо відчужуються від рідної церкви та тратять для неї інтерес. Авторові тих стрічок відомі вже нові іміґранти-патріоти та добрі католики, які не чуючи в греко-католицькій церкві української проповіді, перестали ходити до церкви своїх батьків та заспокоюють вже нині свої релігійні потреби час від часу в латинських церквах.

Ця справа не стоїть ще так зле в українсько-католицьких та українсько - православних церквах, але таки доволі зле в карпато-руських церквах. Одначе така тенденція є в одних та в других, тому пора глибоко призадуматись над тим, щоб Церква українця, католика чи православного, заспокоювала його релігійні потреби без задраснення його національних почувань. При добрій волі та взаїмній вирозумілости все можна зробити з користю для даної церкви та для дальших інтересів українського народу. Обі українські Церкви, католицька й православна, мусять мати ще й це на увазі, що коли переслідування релігії в Україні потриває довший час, то американські українці згори будуть обовязані достачити релігійних місіонарів для відбудови релігійного життя в Україні. Котра Церква найкраще вичує крім релігійних теж і національні потреби українського народу, та буде могла рахувати на щиріше приняття українських мас.

Щоб все це зреалізувати українсько - американські маси мусять ясно освідомити собі свої обовязки супроти народу, що їх видав на світ, та основно зреформованою жертвенністю поставити до розпорядимости загально національних та церковних установ відповідні фонди. Тому жертвенність українців в Америці та в Канаді мусить бути кількакротно збільшена.

(Кінець).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

71)

ЕКОНОМІСТ ПОТЄХІН

Троє друзів — бухгальтер, економіст і завгосп вирішили зустріти новий 1935 рік.

Дістали випивку, закуску, замкнулися в окремій кімнаті і почали зустрічати.

Після кількох чарок, язики розв'язалися і почалась напівп'яна балаканина.

Спочатку поговорили про службові та відомчі справи, потім перейшли на родинні та любовні пригоди, а потім, після кількох додаткових чарок та кількох склянок пива, непомітно перейшли на „слизькі" теми.

Розповіли кілька невинних анекдотів про Сталіна, Калініна та інших советських діячів, а на закінчення економіст Потєхін встав зза столу і, наслідуючи „ораторів", почав передавати почуту ним колись на колхозних зборах промову, яку виголошував „висуванець від станка" — десятитисячник із Ленінградського паротягоремонтного заводу. Потєхін дуже соковито пересипав цю промову своїми вставками і, під схвальні оклики бухгальтера і завгоспа, продовжував:

Товариші!

Я вам повинен прямо сказати, що мовчати далі не можна. Візьмемо хоча б наших, тобто колишніх селян і інших, які вже розшарувалися по групах. Я вже дістав собі повний список як з одного, так би мовити селянина, виходить саме шкідництво. Візьмемо, наприклад, колишнього куркуля, тобто заможнього мужичка. Він був собі просто куркуль, як є, а тепер його розегорили по всіх категоріях: куркуль, підкуркульник, куркульський підспівувач, куркульський блюдолиз, куркульські підголоски, куркульське охвістя з лівацьким заскоком.

А нижче цього розшарування ідуть різні середняки, потім біднота, кінні і безкінні, потім різні наймити і ті, що вже на виробництві влаштувалися пролетаріятом та іншими службовцями, до інтеліґенції включно. Ось вам, товариші, і клясова боротьба, як у селі, так і в місті. Скільки розвелося цих самих імен? Одне суцільне безглуздя. А чому? Тому,, що ухилилися від генеральної лінії партії. А чому ухилилися? Тому,, що сповзли на ворожий саботаж. Якщо, наприклад, сказати, що ти не збагнув діялектики та клясової моралі і носа свого не тримаєш за вітром — обов'язково потрапиш у нижчезазначені групування: бюрократи, скигаїї, зазнайки, самозаспокоєнці, головозапаморочені, головотяпи, горлохапи, крикуни, окозамилювачі, дворушники, саботажники, бузотери, опортуністи, опортуністи всіх мастей, ліваки, хвостисти, чужаки, шкідники, панікери, нашіптувачі, боягузи, шкурники, літуни, рвачі, самопостачальники, сімейственники, тихосапівці, склочники, кар'єристи, губотяпи, тяганинники, відокремленці, всезнайки, самохвальки, соні, відомственники, псевдозаконники, підлабузники.

Але я прошу, товариші, не сміятися, бо ви заважаєте мені закінчити читання мого списку до політичних тонкостей, як різних троцкістів, зінов'євців та інших ухильників, які хотіли зробити в нашій країні притулок для одноосібників та дрібної буржуазії, які з піною на устах почали чемберменити і грати на басах...

...Так от, товариші, коли у всіх зернових та інших районах країни, де повинен бути побудований соціялізм, а потім і комунізм, була закінчена суцільна колективізація загально і цілком, і від куркульства з його підкуркульниками та різними підголосками лишилися на мотузочку ріжки та ніжки... Коли небагато очуняли від найрізноманітніших „голо вокружень від успіхів" та лівацьких ухилів, які голодом загнали в землю дванадцять з гаком мільйонів нашого брата-селянина, у повітрі та іншій буржуазній атмосфері, з дозволу сказати, запахло міжнароднім конгломератом та іншими різними абстракціями. Тут, конешно, негайно мобілізувалися, і, щоб не розмагнічуватися, ухвалили відповідні заходи та коньюнктури і спустили на місця директиви. На ноги підняли всю вчену Академію Наук (до того часу прохолоджувалась, окаянна). Їй запропонували нагвинтити на атавістичні небеса ось цей самий Пулковський телескоп з кандибобером і промацати аналізом та космографічним концентруванням поведінку атмосфери і настрій хмар з їхніми калькуляціями на дане число. Чи не виявиться, скажемо, в тих атмосферах хемічних, чогось такого антисовєтського і контрреволюційного з парляментарним словоблудством і фашистськими комбінаціями? (Дальше буде)

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

З партійно-політичного життя.

Для інформації наших читачів про партійно-політичний стан серед української еміґрації в Европі, подаємо за лондонською „Українською Думкою" цей короткий перегляд.

З'їзд УРДП. — В Новому Ульмі (Німеччина) відбувся з'їзд Української Революційно-Демократичної Партії. На третьому з черги з'їзді виступили з ідеологічно-програмовими доповідями: ген. секретар партії, І. Багряний, говорив про „нашу політичну стратегію і тактику", В. І. Гришко — про „націю і націоналізм, національну революцію і революційну демократію", Ю. Дивнич — про „соціялізм і українську революцію", А. Рибошенко — про питання української внутрішньої політики, М. Воскобійник — про проблеми зовнішньо-політичні, а П. Шинкар про робітниче питання в програмі УРДП. З'їзд схвалив домагання реорганізації УНРади на принципах дійсного і правдивого паритету (рівності) партій та скасування системи секторів в УНРаді, при чім українське соціялістичне об'єднання повинно вважатись в УНРаді як одна партія. До центрального комітету партії ввійшли всі старі члени. З нових членів ЦК треба згадати А. Рябошенка і В. І. Гришка. Оба вони прийшли до УРДП з табору ОУНр. В. І. Гришко є тепер передовим співробітником „Українських Вістей", які репрезентують політичну думку УРДП. А. Рябошенко, що був досі членом УНРади від ОУНр, склав свій мандат. З'їзд прийняв постанову про зміцнення консолідації українських політичних сил і співпраці їх навкола єдиного політичного центру — УНРади.

З'їзд УНДС. — В Авгсбурзі (Німеччина) відбувся делеґатський з'їзд Українського Національно-Державного Союзу. З'їздом проводив д-р І. Драбатий, в почесній президії були проф. Б. Іваницький, голова УНРади, та ген. М. Омелянович - Павленко. Після заслухання звітів центральних органів Союзу, з'їзд схвалив „програмові тези УНДС" та напрямні зовнішньої політики УНДС. Між іншими постановами делеґатський з'їзд говорить про УНРаду: „З'їзд вітає УНРаду як політично-парляментарне представництво державного центру Української Народньої Республіки, що продовжує традиції і забезпечує безперервність в и з в о л ь н и х змагань і державного будівництва з років 1917-21 під проводом сл. от. Симона Петлюри. Уважаючи за конечне дальше збільшування активности окремих органів УНРади і зокрема відповідального перед нею уряду (Виконного Органу)... УНДС у згоді з іншими політичними угрупованнями, що непохитно стоять на ґрунті УНРади, буде рішуче поборювати всякі спроби обниження авторитету, працездатности та провідної ролі нашого державного центру. З'їзд доручає центральним органам УНДС ширити серед українського громадянства зрозуміння конечности всебічно підтримувати УНРаду і Виконний Орган... З'їзд визнає потребу загально національної єдности і з занепокоєнням стереже неґативні явища на громадській та інших ділянках. — Головою УНДС обрано проф. М. Олексіїва, головою контрольної комісії проф. Б. Іваницького.

Василь Мудрий і УНДО. — У зв'язку з подіями на останньому з'їзді ЦПУЕ в Німеччині і в зв'язку з виїздом В. Мудрого до Америки, президія УНДО постановила: передати обов'язки голови УНДО першому заступникові голови д-р Ст. Витвицькому. Одночасно президія ствердила, що в справі з'їзду ЦПУЕ УНДО не уможлялося з ніякою політичною групою. А ті члени партії, що ввійшли до керівних органів ЦПУЕ, зробили це на власну руку. Далі стверджує президія, що вибори на з'їзді ЦПУЕ були переведені без згоди всіх груп, які репрезентують цілість української еміґраційної спільноти. Для оздоровлення створеного останнім з'їздом ЦПУЕ положення ця партія домагається негайного скликання нового з'їзду ЦПУЕ. Крім того темою мюнхенських нарад партії були справи організаційні і плян праці на найближчий час. Зокрема обговорено ставлення УНДО до державного центру та Національної Ради, це ставлення наскрізь позитивне. Нарадами проводив інж. Ю. Павликовський. В колах УНДО звертають увагу, що постановами тієї конференції УНДО відсепарувалося від свого колишнього голови. Василь Мудрий, переїхавши за океан, є вже тільки приватною особою без ніяких уповноважень від своєї партії.

ОУНр домагається зміни статуту УНРади. — Як відомо, ОУНр має від довшого часу застереження відносно внутрішньої побудови УНРади. Національна Рада створена в той спосіб, що всі українські політичні угрупування делеґували туди 4—6 членів, які разом творять УНРаду. Націоналістична Організація під проводом Ст. Бандери змагає до того, щоби членів УНРади не делеґували партії, а вибирали українські еміґранти. В тій цілі ОУНр пропонує слідуюче: кількість членів Ради може змінюватися відповідно до скількости еміґрації, що шляхом апробати проголошених кандидатів включилася б в роботу Національної Ради. Списки кандидатів до Ради проголошують партії, а всі українські еміґранти, від 18 року життя починаючи, які сплачують національний податок, мають право апробувати той чи інший список кандидатів. Від кожної тисячки осіб, що заявили себе за даним списком кандидатів, входить до Національної Ради один член. Це своєрідне голосування на чужині мали би переводити, за проектом ОУНр, українські суспільні організації і підпорядковані їм клітини на підставі письмової або особистої заяви кожного українського еміґранта. Крім того проект предвиджує, що до УНРади входять представники від обох українських Церков, по одному від кожної. Політичним партіям і організаціям належиться повна свобода аґітації за своїми списками кандидатів.

Гетьманський табір і УНРада. — Союз Гетьманців-Державників оголосив заяву про його ставлення до УНРади. Гетьманська група займає критичне становище до теперішньої УНРади і досі не вислала туди своїх представників. В заяві говориться між іншим: Національна Рада, як найвище політичне представництво української еміґрації, тільки тоді зможе виконати свої завдання, коли буде віддзеркалювати волю і відношення реально діючих сил цієї еміґрації. Це можна буде осягнути лише тоді, коли буде знесена теперішня система розподілу місць в Раді. Проект передбачає створення „Верховного Керівництва", що є найвищим репрезентантом тяглости всеобіймаючої ідеї української державности і визвольної боротьби за неї. В склад цього керівництва повинні ввійти, на думку Союзу Гетьманців, такі особи: А. Лівицький, С. Бандера, А. Мельник і інж. Д. Скоропадський. Національну Раду покликається на три роки. Вона повстає наслідком засягнення опінії організованої української еміґрації в цілому світі — шляхом виборів або анкетним порядком. Це відноситься до всіх повнолітніх еміґрантів, які ще не набули громадянства держав, у котрих проживають, і які беруть участь в українському г р о м а дському або політичному житті. Національна Рада є найвищим політичним представництвом української еміґрації. Проект гетьманців змагає до того, щоби зберегти УГВР і пропонує, щоб „фахівці з відповідними кваліфікаціями, які належать до всіх державницьких концепцій, заступлених в УНРаді", увійшли до УГВР.

ОУНр і УГВР. — „Українська Трибуна" приносить інтересний погляд про відношення між ОУНр і УГВР, які донедавна вважалися майже ідентичними рухами. „У. Т." пише: Майже всьому українському загалові на еміґрації сьогодні вже відомо, що ОУНр і „Сурма" з одного боку та визвольний рух в Україні і УГВР, керівник цього руху, з другого — це зовсім окремі явища. Як відомо, ОУНр жадної революційної діяльности не веде, бо ця організація існує тільки на еміґрації. В останнє стало вже цілком ясне, що і духово її нічого не в'яже з визвольним рухом на рідних землях. Бо не зважаючи на всю її визвольно-революційну ф р а з е о л о гію, ОУНр стоїть на протилежно інших ідеологічно-програмових позиціях. Щоби про це переконатися, вистарчить порівняти хоч би програму ОУН в Україні, чи збірку краєвих матеріялів „Позиції українського визвольного руху", перевидана чужині, — з писаннями офіціозу ОУНр, чи з неопублікованими, на жаль, поглядами лідерів цієї партії, виголошеними на партійних конференціях, чи хоч би з писаннями Донцова, поміщуваними сьогодні в газетах, що стоять під впливом цієї партії.

А чи взагалі існує УГВРада? — питається Осип Бойдуник, член УНРади від ОУН (Мельника) і на сторінках „Українського Голосу" відповідає: Цей сумнів в існуванні УГВРади є тим більше виправданий, що дотепер українське громадянство не знає, хто входить до складу УГВРади та хто її очолює. Дотепер, тобто, доки вірилося (бо ж так писалося!), що стрижнем УГВРади є ОУНр, то к о н с п і р а ц і ю УГВ Ради і її голови можна було розуміти і не вимагати їх виявлення, бо за все відповідала ОУНр, про яку відомо, хто її очолює, байдуже, чи одноособово чи колеґіяльно. Коли ж тепер виявляється, і то, прилюдно, що УГВРада є „зовсім інакше явище від ОУНр" та що їх навіть „духово нічого не в'яже", то на увесь зріст повстає питання: чи УГВРада існує, а якщо існує, то хто, хто саме є той, що анонімно привласнює собі право „керівника визвольного руху" в Україні і на „владу в Україні"?! Український нарід мусить нарешті довідатися, хто саме є ті, що привласнюють собі такі великі та відповідальні права і вимагають від українського громадянства моральної і матеріяльної підтримки і цю підтримку одержують... УГВРада, каже дальше О. Бойдуник, має свої окремі „ідеологічно-програмові позиції", які є „протилежні до інших ідеологічно-програмових позицій". Якщо так, а воно без сумніву вже так, то УГВРада є одною з політичних партій...

Делеґація української соціялістичної групи молоді взяла участь на міжнародній соціялістичній конференції молоді, яка відбулася в одній місцевості в Баварських Альпах. „Вперед", ідеологічний орган українського соціялізму, пише з того приводу: Загальні висновки з виступів української делеґації на з'їзді соціялістичного студентства можна зробити наступні: українська визвольна справа здобула собі нові позиції серед молодих сил, які творитимуть майбутнє. Ідеї українського революційного резистансу, виложені в краєвих матеріялах, були не лише проголошені з міжнародної трибуни, але знайшли відгук, зрозуміння і гаряче признання серед европейської студентської молоді, зокрема серед молоді країн, що зараз знаходяться в цілковитій чи частковій окупації під большевиками. Українські делеґати ввійшли в тісний контакт з багатьма представниками европейської преси. До українських делеґатів було звернено багато прохань про дозвіл на передрук в чужій пресі деклярації УРДП (вияснюємо читачам, що первісно одна УРДП розділилась на дві нові групи: права несоціялістична і ліва соціялістична група — „У. Д."), прохання про надсилання ідеологічних та інформаційних матеріялів про українське революційне — визвольний рух. Тут пропаганда української визвольної справи має необмежені перспективи.

ЩО? ВЖЕ СТО РОКІВ?—Таке сказала Вильгельміна Майстер з Клівленду репортерові, коли він пригадав їй, що вже сотка минула. Сказала, що вона ніколи не мала часу такими справами журитись, бо ціле життя тяжко працювала. Тяжка праця, каже вона, це є тайна довгого життя.

ПРИЇХАВ ЄВГЕН МАЛАНЮК

Кілька днів тому, з транспортом скитальців через Бостон, прибув до цієї країни Євген Маланюк, найвизначніший сьогочасний український національний поет. Його імя добре відоме в Европі не тільки в українських літературних колах, але й серед широкого загалу громадянства. Після невдачі визвольних змагань при кінці першої світової війни, він належав до тих письменників, що найглибше відтворили героїчну трагедію тих змагань. Маланюк безжалісно розкривав причини тієї невдачі, які лежали в ще не зовсім сформованій духовій структурі українця, що в роках неволі загубив творчий державний первень княжої та козацької доби. Але особливо безпощадну боротьбу вів Маланюк з усіма родами малоросіянства, тому й не диво, що він належав до найбільш зненавиджених большевиками українських поетів. В 1931 р. редактор однієї з виданих у Харкові антологій української поезії так і заявив, що „таких як Маланюк, ми не розглядаємо критично, а розстрілюємо". На окупованій Україні імя Маланюка стало символом усього противольшевицького в поезії, і може саме й тому належало до тих нечисленних, що були відомі підсовєтським літературним колам. Коли восени 1939 р. прийшли до Львова совєтські війська, а за кілька днів і перші совєтські письменники, — перше, за чим вони кинулися, це були власне розшуки за творами таких поетів, як Маланюк.

Євген Маланюк народився 1897 р. у степовій Україні — на Херсонщині, брав участь у визвольних змаганнях, після них попав у польські табори, звідки вдалося йому видістатися до Чехії. Тут він студіював інженерію і тут появилася перша його збірка поезій „Стилет і стилос" (1924), яка відразу висунула його в ряди перших українських поетів. Друга збірка „Гербарій" появилася в Гамбурґу 1926, третя „Земля і Залізо" в Парижі 1930, четверта, „Земна Мадонна", найбільша обсягом з усіх збірок, у Львові 1934. Тут вийшов 1939 і „Перстень Полікрата". Підчас війни один том „Вибраних поезій" появився в „Українському Видавництві" у Львові 1943. — Маланюк належав до чільних співробітників Літератур н о-Наукового Вістника", на сторінках якого є ще багато поезій, не зібраних у ніякі збірки, а особливо багато статтей, головною проблемою яких є передусім відношення України до Росії..

З пятьох визначних поетів, що їх мав Вістник, Маланюк єдиний, якому вдалося вийти живим з виру війни та повоєнної скитальщини. Як відомо, поетка Олена Теліга і поет О. Ольжич (син О. Олеся) були забиті гітлерівцями, Ю. Клен помер на скитальщині просто від недоїдання, а Л. Мосендз — у туберкулічній санаторії. З приїздом Маланюка, українське культурне життя в Америці збагачується однією з найвизначніших постатей української культури. С.Г.

Вага української пісні в житті народу*)

Смішно й нудно знову піднімати та обговорювати всім знайоме питання про всебічну вартість нашої пісні, як художнього та літературного пам'ятника й чинника й тої ролі, яку вона відограла в житті українського народу на шляхах трагічної історії його культурного й політичного розвитку. Заперечувати, квестіонувати, чи легковажити це питання можуть цілковиті незнайки, або ті, що грають на руку нашим ворогам, яким за всяку ціну хочеться доказать за російською формулою, що „нєт", не било, і не может бить". Бо кожному найменш освіченому українцеві відомо, що українська пісня це один з тих чинників, що зберегли український народ від національної загибелі серед страшних політичних хуртовин і бур, що вона й досі животворче, чудодійне джерело української національної свідомости й духового здоров'я. Тож говорити про це не приходиться.

Не менше зайво в сотий раз доказувати національно виховуюче значення української пісні, яка говорить до нас голосами наших предків, всієї нації, розказує минуле, наказує на будуче, запалює серце любов'ю та бажанням до свого, живить серце старикам, а молоді отвирає очі на гідний український світ, який пізнати вона щойно вчиться. Особливо це останнє набирає ваги тут, у Канаді й Америці. Бо з сумом, треба сказати, що наша молодь, народжена тут, майже нічого не знає про свою батьківщину. Її знання „українського" по більшості обмежується дуже скромними відомостями, які вона дістає з тих наших часописів, що видавані англійською мовою. Між тим молодь є в тому віці, коли чуттєвий чинник грає найбільшу ролю в формуванні душі, коли ідеї, думки й поняття доходять до голови й душі найшвидше чуттєвим шляхом, а потреба любити щось прекрасне, потреба самопожертви для чогось вищого стає другою натурою. Отут і треба нас запитати: звідки та молодь набере тих суто-українських вражень, які наповнили б її душу теж і любов'ю до України, як чогось хоч незнаного, але високого й святого, до чого линє душа й за чим болить серце. З яких джерел пополине в душу нашої молоді живий і творчий струм чуття, яке керуює чином?

Крім того не треба забувати, що українська пісня, як і всяка музика, має свій стиль виконання, власні своєрідні й оригінальні його художні засоби. І тих засобів, того стилю не можна знайти в нотах, ні в підручниках, бо вони мають коріння в народних засобах та передаються по традиції.

Ноти ж є криптограма і їх можна заграти, чи заспівати так, що нічого не залишиться.

(Докінчення на стор. 4-тій).

*) Ця стаття пок. Олександра Кошиця була друкована в канадійському „Новім Шляху" в 1941 році. Вуда вона написана пок. Кошицем як одним з основоположників Осередку Української Культури й Освіти, що почав влаштовувати тепер уже загально відомі Вищі Освітні Курси. Це є свого роду заповіт курсантам Вищих Освітніх Курсів, а теж вказівник, як нам усім ставитись до великого скарбу українського народу — до пісні.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З пластового життя.

Дня 10 липня 1949 відбулися у Филаделфії перші ініціятивні пластові сходини.

Точно в год. 4. зібрані пластунки усіх Уладів з нетерпеливістю і радістю чекали на відкриття сходин.

Радісно гуторили між собою, випитували з яких таборів приїхали, а очі їх світили запалом до нової праці.

По кількамісячній перерві знов рішились взяти зі здвоєною енергією до праці.

Сходини відкрила уповажнена для пластунок на Америку п. Марія Хомин. Після промови і дискусії вибрали тимчасовий Провід у складі: Станична: пл. сен. Марія Хомин; кошава: пл. сен. Ірина Кравців; кошовий: пл. сен. Олександер Бережницький; реф.звязку і пропаганди: пл. сен. Олена Годованець; реф. фінансів: ст. пл. Богачевська.

Утворений гурток **„Береза"** вже розпочав свою працю. Його впорядчицею є ст. пл. Оксана Бережницька. Сеніорки, сеніори, ст. пластунки і пластуни, Юнацтво і Новацтво, які перебувають на терені Филаделфії і округи зголошуйтеся на адреси кошової Ірини Кравців та кошового Олександра Бережницького.

Провід Станиці.

Вага української пісні в житті народу

(Докінчення з 3-тої сторони)

від того, що там написано.

Тож для їх виконання й існують учителі та школи. Тих шкіл нашої пісні ми не маємо. Звідки ж набере наш молодий американський співак, чи диригент того стилю, тої традиції виконання, коли він нічого не чув, а зразків добрих немає?

Ми вже тепер бачимо, як наші диригенти починають застосовувати до нашої пісні ті способи виконання, які вони чують в російських так званих „козачих" хорах, або кабацько - російських „циганських' рекордах. Деякі ж просто беруть з тих репертуарів речі для своїх хорів. Хіба ми не чуємо, чи не читаємо в програмах наших концертів „Занесло тебя снегом, Рассія", — тільки змінивши слово „Рассія" на „Україна", або знаменуту дешевку „Вечерній звон" та ще й з польським приспівом „Єще куку, куку, ку!", або „Колеса крутяться"? І це в той час, коли маємо неймовірно багату літературу! Хіба не чуємо диких „джліпсі" — вигуків на кшталт кабацької російської „циганщини", що їх деякі диригенти осміююються начіплювати на українську пісню?

Отже відсутність добрих українських зразків пісні й музики роблять більшу шкоду, як русифікації та пацифікації, бо в корні затроюють нашу молодь, її душу й змисли та роблять з неї, не зважаючи на її добру волю й бажання, національний „ерзац". А чей же таких скарбів пісні, як український народ, ніхто не має!

Між тим наш дорогий та неоцінений пісенний скарб вмирає на наших очах.

Старі люди, які дещо зберегли від своїх предків, вимирають, не передавши новому поколінні нічого, а нове покоління, коли б і хотіло, нічого не могло б взяти від них, бо ті страшні часи, що їх тепер переживаємо, не сприяють ані творенню нового, ні збереженню старого. Війни, революція, чужинецька окупація, духове й фізичне нищення українського народу голодом, пацифікаціями, переселеннями і т. д. а головне, чужою школою, не сприяють українському мистецтву, а вбивають його. Вимирають також і інтелігентні носії пісні, а з тим переривається й нитка художньої традиції її виконання. Але все добиває штучна механічна музика.

Отже на американсько-канадійських українців — доля і історія поклали тяжке, але благородне завдання, спасти хоч щонебудь з цього всеукраїнського погрому, хоч щонебудь зберегти з минулих скарбів у науку будучому поколінні.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за вивашої справи.
трату часу на полагодження

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

18,484 Покізяк Івана, нар. 1903 в селі Лисець коло Станиславова, від сестри Покізяк Марії, замужної Пиндус, вдови

18,488 Крушкевич Стефана, з с. Дубрівки, пов Самбір, від сестрінка Бабірад Стефана.

18,489 Корчинський Йосифа з с. Могильниці, від Чемерис Йосифа, сина Анни Кончинської.

18,490 Тикапрік Гелени, зам. Добяк, Галабудьо Марії і Катарини, Тикапрік Ганни і Розалії, Шпільчак Анни, Павлукова Анни, Лесніский Йосифа, всіх жінок з дому Заслобіна, від Галабудьо Петра з Гусакова.

18,491 Минько Василя від Семенюк Дмитра.

18,492 Роцух Миколи і Параскевії, з дому Дмитревко, з с. Дуба, пов. Долина, від Дмитревко Миколи, с. Дмитра.

18,493 Козар Івана, з села Кописно, пов. Добромиль, від Вороновський Михайла, сина Анни Козар і Павла Вороновського.

18,494 Свояків і знакомих, які допомогли б виїхати до Америки від Мельник Івана, с. Павла і Мельник Евгенії з дому Світенко, з Городка Ягайлонського.

18,495 Голик Катарини, з д. Параскевії, дочки Миколая, з с. Халупки Медицькі коло Перемишля, від Вовк Івана.

18,496 Мул Миколи, з села Глубічка Великого, пов. Тернопіль, від Вовк Михайла.

18,497 Шпак Миколи, сина Івана, з с. Стазниця, пов. Сянок, від братанича Шпак Михайла.

18,498 Ропяник Петра, сина Олени і Микитун Василя, з с. Рачиня, пов. Долина та Токаревич Василя, з с. Слобода Долинська, пов. Долина, від Мельник Ізидора.

18,499 Паславський Миколи, з с. Волосянка Велика, повіт Турка над Стрием, від Гришковський Болка, з с. Розлуч, пов. Турка.

18,500 Бренчик Федора, з с. Бітла, пов. Турка коло Стрия, сина Івана і Анни, від Строган Юрія, с. Пилипа і Гафи.

18,501 Галчевський Івана, з с. Настасів, пов. Тенопіль, від Римар Стефана, з с. Бavoрова.

18,502 Шкабара Івана і Степана, братів Ілька, від Шкабара аМрії, повіт Санок, дочки Шкабара Ілька.

18,503 Сестру і рідних з села Стежниця, пов. Ліско розшукує Коваль Пухайло, який виїхав до Америки 1903 року.

18,504 Смарш Івана, Данила, Юрка, з села Бабіче, пов. Біларек, округа Люблін, від сестри Куцліха Сенуси, з дому Смарш.

18,505 Неїжко Семена і Василя, з села Стовпяги на Полтавщині, від Котлярів Александра і Уляни.

18,506 Русин Василя від брата Русин Мухайла.

18507 Левицький Семен, з села Панівці, пов. Борщів, від сестрінка Рестефанюк Михайла, сина Микити і Варвари з Левицьких, з села Кудринці, пов. Борщів.

18508 Трощак Івана з Мукачева, з Підкарпаття від сестри Трашак Марії, замужної Низовий.

НАСТАЛИ ДІЙСНО НОВІ ЧАСИ!—Клайд Герис з Тексас (зправа), що служив в Німеччині разом з американськими збройними силами в рангі капітана, одружився там з принцесою Цецилією, внучкою бувшого кайзера Вільгельма. Давно про щось таке ніхто б і не подумав, що воно можливе, а тепер — звичайна річ.

18509 Зеневих Івана від Зеневих Семена, сина Івана зі Скалату.

18510 Кохан (Кочан) Александра з Калуща, від Стасюк Юстини, з села Березниця Шляхоцька, пов. Калуш.

18511 Муринець Галя, дочка Григорія і Вероніки, з Городка Ягайлонського коло Львова, від Гоцко-Фасовська Анастазії.

18512 Грицик Луця, з села Руске, пов. Сянок, від Грицик Максима.

18513 Кухта Андрія, сина Марії і Вус Дмитра, сина Григорія, оба з села Черчик, пов. Яворів, від Вус Антона.

18514 Качур Дмитра, з села Братківці, пов. Станиславів, від Качур Петра.

18515 Бондаренко Никін Дмитрович, з села Поташі, волости Маньківської, Округи Уманської, Губернії Київської, від Бондаренко Йосифа.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288, відбудуться в неділю, 17. липня, в годині 3:30 пополудні, в гали парафіяльній, 235 Карбон ул. Уряд просить членів явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки. — За уряд: М. Брус, предс.; Д. Мушастий, кас.; А. Данилюк, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. липня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів приносити свої вкладки на вище означений час на збори, а не по зборах по урядниках. Просимо відучитись від цего. — І. Савчак, предс.; Н. Крупа, кас.; І. Маркович, секр.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will be held Sunday, July 17, at 1903 W. 51st St., at 2:00 P. M. — P. Trusiak, Treas.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 17. липня, в годині 2. попол., в сали Укр. Дому, 13 Вашингтон ул. Пригадуємо членам, котрі збарали книжечки, щоб всі принесли на збори. Буде приймання членів без оплати вступного. — За уряд: Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ІРИНА КОХАНЕВИЧ, донька Івана, родом з Тероди, Жидачів, Галичина, до Америки приїхала 19. червня 1949 з Німеччини, пошукує свого стрия **ГРИНЬКА КОХАНЕВИЧ.** Хто про него знає, або він сам, прошу зголоситись на адресу:

IRENE KOCHANEWYCZ,
c/o Anthony Klym
Smoke Run, Pa.

ПОШУКУЄ ПОСАДИ

ІСПИТОВАНИЙ ДЯКО-УЧИТЕЛЬ

І ДИРИГЕНТ пошукує посади від зараз. Мої папери переглянув Всч. о. Борса Адреса:

ВАСИЛЬ ГРИНІВ,
c/o Mrs. Wianecka
25 Johnsohn St., Newark 5, N. J.

Довголітний діріґент Львівських хорів „Бандурист" і „Сурма" і діріґент Архикатедрального хору (1939—1944), **ПЛЕШКЕВИЧ ОМЕЛЯН** зголошує українським Громадам свою готовість обняти ведення церковного і світського хору. По близщі інформації писати:

O. PLESZKEWYCZ
c/o "Svoboda"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Спис Книжок

що їх ще можна дістати у

КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Книжки, поміщені в цім ціннику, є по кілька примірників. Тому хто скорше замовить, то ще може дістане.

(Продовження).

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ Й ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Назва	Ціна
У відповідь напасникам, написав Володимир Дорошенко	$ .15
Українська еміграція в Злучених Державах Америки, написав Юліян Бачинський, 75 ілюстрацій і 2 карти	$2.00
У гостях добре, дома ліпше, історичне оповідання Дрозда (О. Конисвкого), видання друге, брош. 85 ц., опр.	$1.50
Україна в світовому господарстві, нап. Карло Коберський	$ .60
Українство в Росії (Новійші часи), Волод. Дорошенко	$ .40
Українська справа зі становища політичної географії, д-р С. Рудницький	$ .50
Український співаник. Зладив Антін Гапяк	$ .40
Український штукар, 212 гарних штук до забави. — Зміст: Часть 1. Забави фізичні і хемічні. — Часть 2. Штуки з картами. — Часть 3. Штуки руханкові. — Часть 4. Штуки жартівливі	$ .50
Українсько-Англійська Кухарка (Ukrainian-English Cook Book), старокраєва домашна кухня. Ціна	$ .75
Українська Державність, Мих. Возняк	$ .20
Українці в Америці, Ор. Кириленка	$ .20
Українці як народ, написав Василь Пачовський	$ .10
Фільософія штуки, нап. Г. Тен, професор в школі красних штук у Парижі, перекл. Ол. Барвінський, І. часть	$ .50
Хан і його син або **Українка бранка** і інші оповідання	$ .20
Христос в гарнізоні, оповідання з військового життя, М. Яцкова	$ .40
Хрунь і чорт, В. Будзиновського	$ .15
Цар-Голод, написав А. Бах, переклав Микола Залізняк	$ .35
Цариця і вестальна або **Живцем замурована,** історія з часів переслідування християн за панування римського цісаря Нерона	$ .25
Царівна-жаба, українська народна казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського	$ 10
Цар-Соловей, казка С. Руданського, брош. 35 ц., опр.	$ .75
Цвіт і душа та інші оповідання	$ .15
Церковні Пісні з нотами, на всі свята цілого року, брош.	$ .50
Новіков О. Прібой: **Цусіма.** Перекл. з російського. Часть І і ІІ. Опр.	$2.50
Цвіркун у запічку, оповідання, Ч. Дікенс	$ .50
Через кордон, цікаві розкази емігранта Олекси Ремези. — **Емігрант,** вірш Петра Герного	$ .15
Черниґівка, бувальщина з другої полов. 17. віку, М. Костомарова	$ .50
Ченці, оповідання, Стедаль, перекл. С. Пащенко	$ .35
П. Куліш: **Чорна Рада,** хроніка з 1663 року, повість з ілюстраціями, бр. 75 центів, опр.	$1.25
Чорна Рада Том І. Твори П. Куліша	$ .50
Чорний кіт, Едґара Еллен По	$ .10
Чому попи не женяться?	$ .15
Чужиною, збірка поезій О. Олеся	$ .50
Чутлива совість, Татко, оповідання Д. Н. Маміна-Сибіряка, з російської мови перекл. Марія Кузьмова	$ .20
Шкільні образки, написав Дмитро Макогон	$ .10
Шагин Ґерай, оповідання Вяч. Будзиновського	$ .25

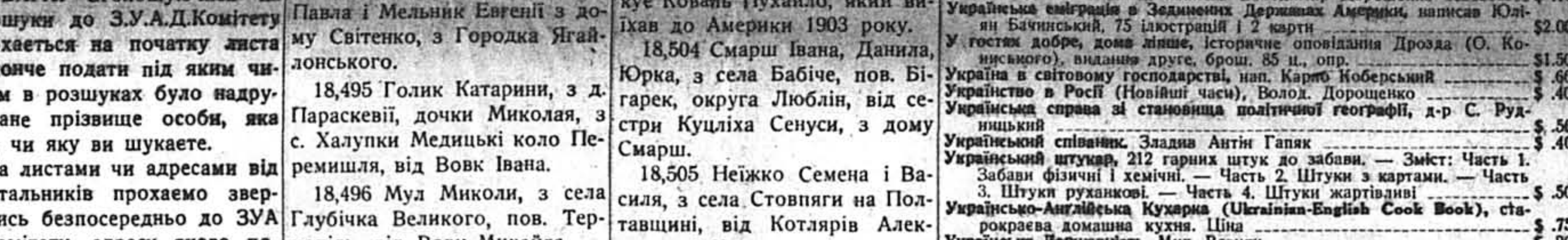
Замовлення і належитість слати на адресу:

Svoboda

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

(З Канади треба платити тільки американською валютою).

ТАРЗАН, ч. 2134. Тролат переможений.

Щоб ратувати себе перед упадком, Тролат мусів залишити Тарзанову руку.

Та заки ще Тролат встиг прийти до рівноваги, малпочоловік завдав йому рішальний удар.

Тролат упав на землю і за кожним разом, як він пробував повстати, Тарзан копав його знову.

Вкінці побитий звір покотився в корчі і дав ногам знати.

Тоді прибігла Норма й прицілилася на втікаючого ворога.